

ทีมที่ปรึกษากลุ่มพลังงานทดแทนและการออมเพื่อความยั่งยืน
บ้านเกาะบุโหลนดอน ม.3 ต.ปากน้ำ อ.ละงู จ.สตูล

นวัตกรรมการสานพลังประชารัฐเพื่อส่งเสริมชุมชนต้นแบบ การบริหารจัดการพลังงานที่ดี

- ผลงานความร่วมมือระหว่าง สสช.ก.พลังงาน ReCharge GIZ สพล.สตูล และองค์กรเครือข่ายในท้องถิ่น โดยที่ผ่านมามีการลงพื้นที่เป้าหมายเพื่อใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาระหว่างเดือน มีนาคม 2563 - มีนาคม 2564 รวมระยะเวลา 1 ปี
- ภายใต้ทุนสนับสนุนโดยตรง สถานทูตออสเตรเลียประจำประเทศไทย Direct Aid Program (DAP) โครงการทุนสนับสนุนโดยตรง เป็นโครงการทุนสนับสนุนขนาดเล็กที่มุ่งส่งเสริมโครงการด้านการพัฒนา เป็นทุนที่ให้ประโยชน์โดยตรงแก่ผู้ต้องการความช่วยเหลือในชุมชน รวมทั้งกลุ่มผู้ด้อยโอกาส
- โครงการด้านพลังงาน ภายใต้แผนงานความร่วมมือไทย-เยอรมันด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Thai-German Climate Programme: Energy: TGCP-Energy)
- โดยมีการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมกับภาคประชาชนในพื้นที่เพื่อบริหารจัดการระบบโซลาร์โฮม และรูปแบบการชำระเงินค่าไฟฟ้ารายเดือน หรือ ระบบ pay-as-you-go ที่มีการบริหารโดยกลุ่มพลังงานทดแทนและการออมเพื่อความยั่งยืน บ้านเกาะบุโหลนดอน

พัฒนาการโครงการไฟฟ้าพลังงานทดแทนโซลาร์โฮมแบบเติมเงิน (pay-as-you-go)

บ้านเกาะบุโหลนดอน ม.3 อ.ละงู จ.สตูล

เวที 3

22-25 ส.ค. '63

- ตั้งคณะทำงาน/ทบทวนกติกา
- สมาชิกตั้งต้น 11 คน
- เก็บเงินมัดจำ ติดตั้ง 15 ระบบ
- เปิดบัญชีกลุ่ม

เวที 4 21-24 ต.ค. '63

- ติดตามการใช้งาน 15 ระบบ
- สรุปผลประกอบการ
- อบรมช่าง/ออกรหัส/ค่าแรง
- ติดตั้งระบบเพิ่ม 13 ระบบ

เวที 2

15-17 ก.ค. '63

- ติดตาม
- รับฟัง/ตัดสินใจ
- ร่างแผน

เวที 1 5-7 มี.ค. '63

- ประชุมชี้แจงผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
- ลงพื้นที่ติดตั้งชุดสาธิต/ให้ความรู้

เวที 5 21-24 พ.ย. '63

- รับคณะจากสถานทูตออสเตรเลีย
- ประชุมสมาชิกประจำเดือนพฤศจิกายน
- อบรมทบทวนการใช้แอปพลิเคชัน PAYGO
- อบรมช่างชุมชนติดตั้งตู้แช่แข็ง
- ติดตั้งเพิ่ม 11 ระบบ ชุดกลาง 8 ระบบ ตู้แช่ 3 ระบบ
- ติดตั้งระบบ Wi-Fi บริการอินเทอร์เน็ต ชุมชนเพิ่มอีก 1 จุด

เวที 6 24-27 มี.ค. '64

- รับคณะ หน.ผตร.พน
- ประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ประชุมสมาชิกประจำเดือน
- ติดตาม 39 ระบบ 26 คริวเรือน
- ติดตั้งเพิ่ม 1 ระบบ (ตู้เย็น)
- ประชุมสรุปบทเรียน

*ตั้งแต่ปี มี.ค.2563-มี.ค. 2564 ทีมงาน ลงพื้นที่รวม 6 ครั้ง 22 วัน 220 ชั่วโมงทำงาน

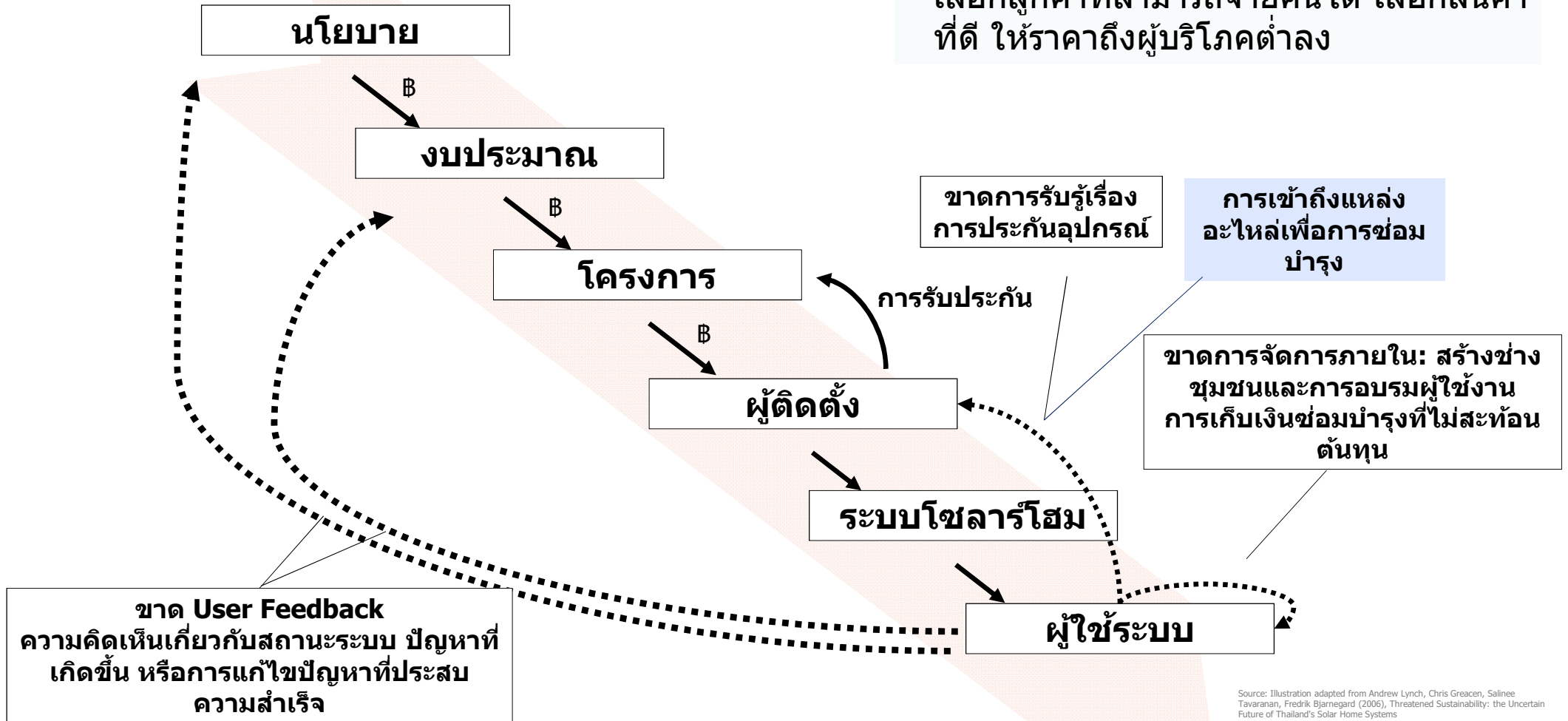

กระทรวงพลังงาน
MINISTRY OF ENERGY

กระบวนการมีส่วนร่วม 5 ขั้นตอนในการพัฒนา กลุ่มพลังงานทดแทนและการออมเพื่อความยั่งยืนบ้านเกาะบุโหลนดอน อ.ละงู จ.สตูล

SHS Missing Link

การแก้ปัญหา

1. เข้าถึงสินค้ามีคุณภาพ
2. ใช้กลไกตลาด มากกว่าการแจก
3. สนับสนุนให้ผู้ที่ ไม่ใช่สนับสนุนผู้ผลิต แต่สนับสนุนที่บริษัทจัดจำหน่าย
4. เพื่อให้เขามีทุน เลือกตัวแทนจำหน่าย เลือกลูกค้าที่สามารถจ่ายคืนได้ เลือกสินค้าที่ดี ให้ราคาถึงผู้บริโภคต่ำลง

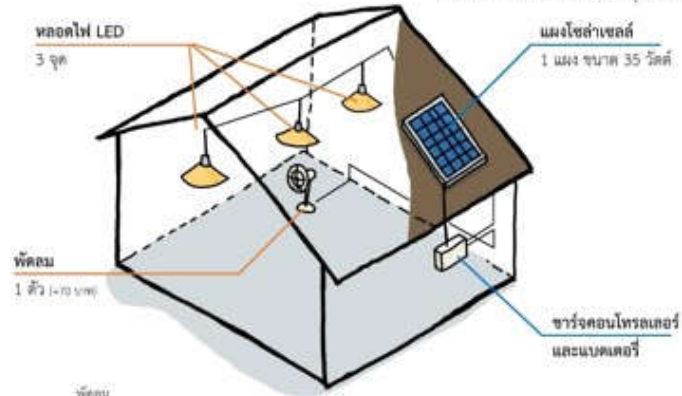
Source: Illustration adapted from Andrew Lynch, Chris Greacen, Salinee Tavaranan, Fredrik Bjarnegard (2006), Threatened Sustainability: the Uncertain Future of Thailand's Solar Home Systems

โมเดล SHS

ระบบแยกอิสระ กระแสตรง (DC) ขนาดเล็ก (S)

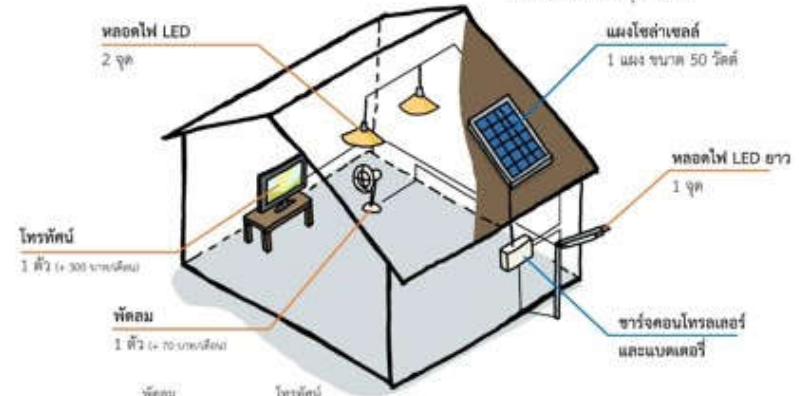
เหมาะสำหรับบ้านที่มีการใช้ไฟฟ้าน้อยเพียงแค่ไฟส่องสว่างและพัดลมเท่านั้น ระบบ DC จะสามารถใช้ได้เฉพาะกับเครื่องใช้ไฟฟ้าในจุดเท่านั้น

100	+70
บาท/เดือน	บาท/เดือน

ระบบแยกอิสระ กระแสตรง (DC) ขนาดกลาง (M)

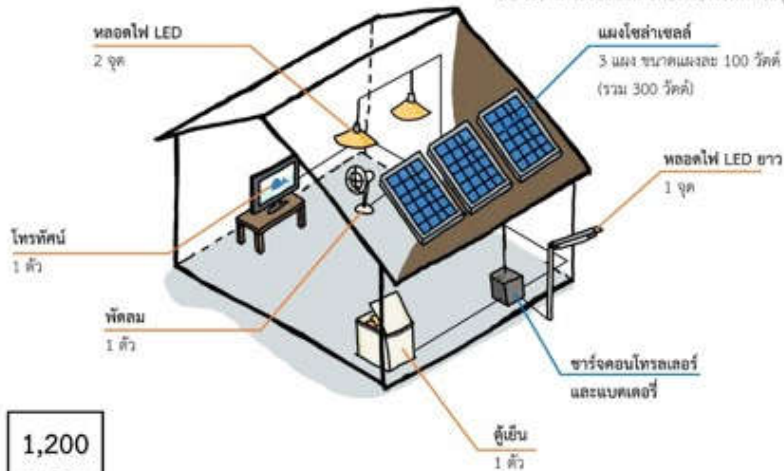
เหมาะสำหรับบ้านที่มีการใช้ไฟฟ้าสูงในระดับหนึ่ง ต้องการดูโทรทัศน์ ระบบ DC จะสามารถใช้ได้เฉพาะกับเครื่องใช้ไฟฟ้าในจุดเท่านั้น

150	+70	+150
บาท/เดือน	บาท/เดือน	บาท/เดือน

ระบบแยกอิสระ กระแสตรง (DC) ขนาดใหญ่ (L)

เหมาะสำหรับบ้านหรือร้านค้าที่มีการใช้ไฟฟ้าที่หลากหลาย ต้องการดูอาหาร และดูโทรทัศน์ ระบบ DC จะสามารถใช้ได้เฉพาะกับเครื่องใช้ไฟฟ้าในจุดเท่านั้น

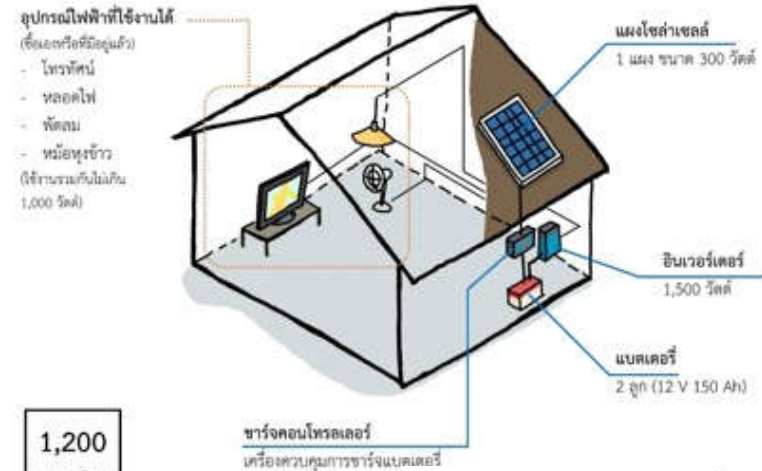

1,200
บาท/เดือน

May 2020

ระบบแยกอิสระ กระแสสลับ (AC)

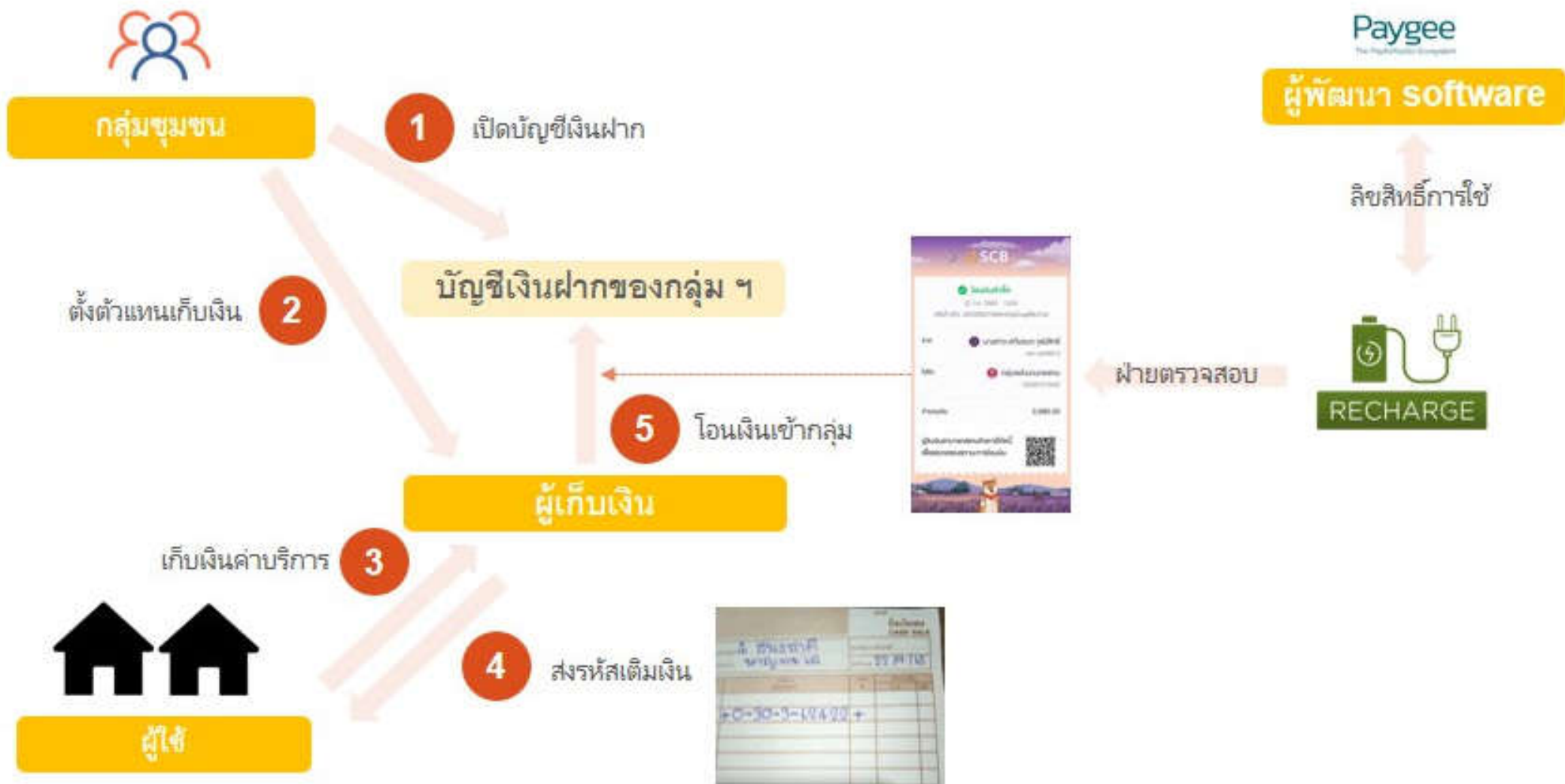
เหมาะสำหรับบ้านที่ต้องการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีอยู่เพิ่ม ต้องการดูโทรทัศน์

1,200
บาท/เดือน

ภาพประกอบจาก | giz Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

การเก็บเงิน

นางสาวณัฐพร เกษมทรัพย์

ผู้ให้เงินสนับสนุน

1 เงินสนับสนุน

2 พัฒนาโครงการ ให้คำปรึกษาชุมชน

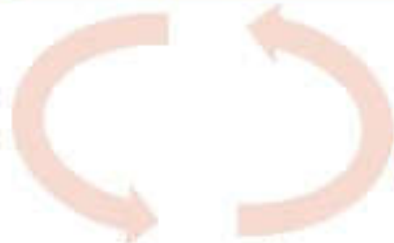
กลุ่มชุมชน

3 ซื้ออุปกรณ์

4 เป็นเจ้าของ

5 จ่ายค่าบริการ

ซ่อมบำรุงรักษา ระบบ

ผู้ใช้

ถอนตัว

RECHARGE

ติดตามผล/ที่ปรึกษา

ผู้ผลิต

การรับประกัน ซ่อมบำรุง

ระบบไฟฟ้า โซลาร์โฮม

ไฟฟ้า

กระทรวงพลังงาน
MINISTRY OF ENERGY

สัดส่วนร้อยละของสมาชิกจ่ายที่จ่ายค่าบริการระบบรายเดือนแบบ *PAYGO เข้ากลุ่มมีดังนี้

จ่าย 1300 บาท	3 คน	8%
จ่าย 900 บาท	1 คน	3%
จ่าย 740 บาท	1 คน	3%
จ่าย 680 บาท	1 คน	3%
จ่าย 360 บาท	2 คน	5%
จ่าย 300 บาท	12 คน	31%
จ่าย 240 บาท	1 คน	3%
จ่าย 180 บาท	8 คน	21%
จ่าย 120 บาท	10 คน	26%

กรรมการกลุ่มพลังงานทดแทนและการออมเพื่อความยั่งยืน

ทีมช่างชุมชน

1. นายนิรันดร์	ตั้งสง่า	ประธานกลุ่ม
2. นางกศิญา	ทะเลเล็ก	รองประธานกลุ่ม
3. นางรอสัน๊ะ	สั๊กหัด	เลขานุการกลุ่ม
4. นางหทัยชนก	วุฒิสิทธิ	เหรัญญิกกลุ่ม
5. นายธนงชาติ	หาญทะเล	กรรมการฝ่ายตรวจสอบ
6. นายธรรมนิตย์	ทะเลเล็ก	กรรมการฝ่ายตรวจสอบ

กลุ่มพลังงานทดแทนและการออมเพื่อความยั่งยืน บ้านเกาะบุโหล
นดอน ม.3 ต.ปากน้ำ อ.ละงู จ.สตูล โทรศัพท์ 0-827-341-611
Facebook : <https://www.facebook.com/ReChargeTH/>

รายงานการเติมเงิน

กลุ่มพลังงานทดแทนและการออมเพื่อความยั่งยืน บ้านเกาะบุโหลนดอน

2563					
#	เดือน	รายรับ	รายจ่าย	สุทธิ	ยอดคงเหลือ
1	สิงหาคม 2563	12,950.00	-	12,950.00	12,950.00
2	กันยายน 2563	3,980.00	-	3,980.00	16,930.00
3	ตุลาคม 2563	15,560.00	-4,600.00	10,960.00	27,890.00
4	พฤศจิกายน 2563	24,580.00	-4,430.00	20,150.00	48,040.00
5	ธันวาคม 2563	13,420.00	-	13,420.00	61,460.00
รวม ปี 2563		70,490.00	- 9,030.00	61,460.00	
2564					
6	มกราคม 2564	13,420.00	-179.00	13,241.00	74,701.00
7	กุมภาพันธ์ 2564	13,420.00	- 70,759.10	- 57,339.10	17,361.90

สรุปข้อมูลผลการดำเนินงานที่สำคัญ

- จำนวนสมาชิกทั้งหมด 39 ราย ใน 26 หลังคาเรือน (บางบ้านมี 2-3 ระบบ)
- ผู้ใช้ระบบ SHS บ้านเกาะบุโหลนดอนจะจัดอยู่ในกลุ่ม Tier 3 จะมีการใช้ไฟฟ้าขั้นต่ำประมาณ 50-800 วัตต์ หรือ คิดเป็นหน่วยไฟฟ้าที่ใช้ประมาณ 1.0-3.4 กิโลวัตต์-ชั่วโมงต่อวัน และมีไฟฟ้าใช้ได้ไม่ต่ำกว่า 16 ชั่วโมงต่อวันหรือมากกว่าขึ้นอยู่กับชั่วโมงแสงแดดที่ได้ในวันนั้น
- เดิมต้องเสียน้ำมันปั่นไฟ 5 ชม.ต่อวัน จะมีค่าใช้จ่าย 300-700 บาทต่อเดือน/ครัวเรือน (ขึ้นอยู่กับจำนวนเครื่องใช้ไฟฟ้า) ค่าน้ำแข็ง ครัวเรือนทั่วไป 600-1,200 ร้านค้า 1,800-3,600 บาท/เดือน
- ร้านค้าที่มีตู้แช่ Solar ลดค่าน้ำแข็ง เฉลี่ย 60-120 บาทต่อวัน หรือ 1,800-3,600 บาทต่อเดือน
- ครัวเรือนทั่วไปที่มีตู้เย็น Solar ลดค่าน้ำแข็ง เฉลี่ย 20-40 บาทต่อวัน หรือ 600-1,200 บาทต่อเดือน
- ครัวเรือนทั่วไปที่มีระบบ SHS ลดค่าน้ำมันเฉลี่ย เดือนละ 300 บาท มีชั่วโมงใช้ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นจากเดิม 5 ชม.ต่อวัน เป็น 18 ชั่วโมงต่อวัน
- หากติดตั้งครบ 100 หลังคาเรือนลดค่าน้ำมัน 5,780 ลิตร ลดก๊าซเรือนกระจก 15,580 kg.CO2 เทียบเท่าปลูกต้นไม้ 650 ไร่

- กลุ่มมีรายรับเดือนละ 13,420 บาท สามารถเปิดรับสมาชิกเพิ่มเดือนละ 1ครัวเรือน ค่าใช้จ่ายระหว่าง 180-300 บาท/เดือน จะเป็นครัวเรือนทั่วไป หลอดไฟ ทวี พัดลม ค่าใช้จ่ายระหว่าง 600-1300 บาท/เดือน จะเป็นครัวเรือนที่เป็นร้านค้า
- เกิดช่างชุมชน 4 คน อาชีพเสริมรับติดตั้ง-ซ่อมบำรุงระบบ อาชีพเสริมให้บริการเช่า PowerBank
- เกิดกิจการไฟฟ้าพลังงานสะอาดทดแทนพลังงานฟอสซิล บริหารจัดการโดย ชุมชน เพื่อชุมชน อย่างยั่งยืน ครอบคลุม 30% ของครัวเรือนทั้งหมด ผ่านกลไกการเก็บเงิน Pay-As-You-Go จ่ายเงินครบ100%
- เกิดกองทุนหมุนเวียนพลังงานชุมชน สร้างสวัสดิการจากผลประกอบการกลุ่ม เช่น Wifi ฟรี พร้อมต่อยอดสู่กิจกรรมอื่นๆ
- ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วม โดยใช้หลักประชาธิปไตย สร้างพลังกลุ่มเพื่อจัดการพลังงาน บนพื้นฐานความถูกต้อง โปร่งใส ตรวจสอบได้
- ส่งเสริมบทบาทสตรี ส่งเสริมการสร้างสวัสดิการชุมชนครบวงจร ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ระดับบุคคล ระดับกลุ่ม พัฒนาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้

